

HANDOUT 2: PŘEHLED METODOLOGICKÉHO EKOSYSTÉMU VE SPOLEČENSKÝCH VĚDÁCH

Úvod do metod sociálních věd

Základní literatura

Disman, Miroslav, 1993. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum.

- Kap. 10: „Ten druhý výzkum aneb Dokázat nebo rozumět“ str. 284–325.

Rozšiřující literatura

Bryman, Alan. *Quantity and quality in social research*. London: Routledge, 1988. ISBN 0-415-07898-9.

Ritchie, J., Lewis, J., Nicholls, C. M., Ormston, R., 2014. *Qualitative Research Practice: A Guide for Social Science Students and Researchers*. Los Angeles; London; New Delhi: Sage.

CÍLE SETKÁNÍ

Cíl 1: Student/ka dokáže vlastními slovy vysvětlit pojmy kvantitativní metody a kvalitativní metody a dokáže rámcově vysvětlit podstatu následujících metod společenského výzkumu: dotazníkové šetření, obsahová analýza, administrativní data, polostrukturované rozhovory, fokusní skupiny, pozorování.

Cíl 2: Student/ka rozumí, že kurz nepokrývá celý ekosystém metod, ale je do určité míry selektivní.

Cíl 3: Student/ka dokáže rozhodnout, co jsou hlavní principy probíraných metod a jaké jsou jejich silné a slabé stránky.

KVALITATIVNÍ VS. KVANTITATIVNÍ METODY

Tradiční dělba práce mezi kvantitativními a kvalitativními metodami

Doplňte tabulku

Dimenze	Kvalitativní výzkum	Kvantitativní výzkum
Vztah k teorii		
Indukce vs. Dedukce		
Vysvětlení vs. Porozumění		
Zobecňování na populaci		
Standardizace		
Reliabilita		
Validita		

Moderní přístup takto jednoznačné oddělení rolí popírá – proč?

Smíšený výzkum (mixed methods)

- Kombinace kvantitativních a kvalitativních metod
- Komplexní zmapování problému – příklad: výzkum bezdomovectví

	Kvalitativní výzkum	Kvantitativní výzkum
Kontext	Porozumění povaze různých forem bezdomovectví.	Procentuální zastoupení různých forem bezdomovectví.
Vysvětlení	Události, které vedly k bezdomovectví.	Faktory korelující s bezdomovectvím (např. pohlaví, vzdělání).
Vyhodnocení (evaluace)	Formativní události, které vedly k ukončení bezdomovectví.	Rozsah, ve kterém jsou využívány různé formy služeb pro bezdomovce. Případně spokojenost s nimi. Rozsah, ve kterém intervence vede k požadovanému cíli (např. získání bydlení).

Inspirováno Ritchie et al. (2014). Qualitative Research Practice.

Cvičení: Jaké výzkumné metody byste pro jednotlivá pole tabulky použili? Jaké výhody a nevýhody by tyto metody měly?

METODY SBĚRU KVANTITATIVNÍCH DAT

- Dotazníkové šetření
- Obsahová analýza
- Testy
- Experimenty (behaviorální data)
- Administrativní data
- Big data

METODY SBĚRU KVALITATIVNÍCH DAT

- Polostrukturované rozhovory
- Fokusní skupiny
- Pozorování

Předmětem tohoto kurzu jsou především kvantitativní metody s důrazem na dotazníkové šetření.

KONTROLNÍ OTÁZKY

---

1. Rozhodněte, které z následujících tvrzení platí spíše pro kvantitativní a které spíše pro kvalitativní výzkum:
  - a. Umožňuje větší míru standardizace.
  - b. Porozumění světu perspektivou aktérů.
2. Která z následujících doporučení lze označit za dobrou praxi při vedení kvalitativního (například polostrukturovaného) rozhovoru?
  - a. Nesoudit respondenta za jeho odpovědi.
  - b. Doptávat se Proč? Jak přesně? Mohla byste uvést příklad?
  - c. Dát respondentovi dostatek prostoru, nespíchat na něj.
  - d. Dávat najevo zájem o to, co respondent vypráví.
3. Skupinový rozhovor k určitému tématu, ve kterém se využívá skupinová dynamika (účastníci na sebe reagují) se nazývá:
  - a. Sociologická analýza
  - b. Fokusní skupina
  - c. Polostrukturovaný rozhovor
  - d. Behaviorální skupina
  - e. Expertní rozhovor